No. 51. DONDERDAG 29 APRIL 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente Assen

doen te weten,

dat ingevolge Raadsbesluit van den 19 Maart jl, goedgekeurd door H.H. Gedeputeerde Staten van Drenthe bij resolutie van 13 April jl. no. 20 ten laste der gemeente Assen, tot gedeeltelijke bestrijding der kosten van den klinkerweg van Assen naar Beilen, het kanaal naar Groningen en den weg naar het Aardsche Veld, zal worden genegocieërd eene som van f 25,000-″ tegen 4½ ten honderd, en dat de inschrijving voor die geldleening ten kantore van den gemeente-ontvanger zal geopend zijn van af den eersten tot en met den vijftienden Mei eerstkomende, des morgens van 9 tot 1 en des namiddags van 3 tot 6 uren.

Het plan van geldleening zal ter inzage voorliggen ter gemeentelijke Secretarie en ten kantore van den gemeente-ontvanger.

Assen den 14 April 1858.

De Burgemeester,
VAN DER FELTZ.
De Secretaris;
G. L. W. VOS.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente Assen

doen te weten,

dat de voorjaarsveemarkt onder meerdere ingesteld bij raadsbesluit van 1 April 1856 no. 35, goedgekeurd door H. H. Gedeputeerde Staten van Drenthe bij resolutie van 22 Mei daaraanvolgende no. 17, dit jaar, uithoofde de Hemelvaartsdag invalt op den tweeden donderdag der maand Mei, zal worden gehouden op woensdag den twaalfden Mei aanstaande.

Assen den 22 April 1858.

De Burgemeester,
VAN DER FELTZ.
De Secretaris,
G. L. W. VOS.

OVERZIGT.

der Belangrijkste Gebeurtenissen.

29 April.

Orsini en *Bernard* geraken een weinig uit het gezigt en het naar versch nieuws hongerend publiek verlangt iets anders.

Dat *Bernard's* proces en de taal van den advocaat des beschuldigden, in Frankrijk, op hoog bevel, als 't ware in den doofpot zijn gestopt, bewijst de kracht van 's Keizers wil tot in de meest afgelegen oorden van het groote Rijk. Zijn oog is overal — zijne hand reikt van het Oosten naar het Westen, van het Zuiden naar het Noorden.

Het artikel in de *Constitutionnel*, geschreven door den heer *Renée*, wordt in vele politieke kringen nog besproken, en inderdaad, dit verdient die belangstelling. Is het waar, wat velen beweren, dat de pen des heeren *Renée*, op bevel uit de Tuillerien, op pensioen, of liever op wachtgeld werd gesteld, een bewijs, dat 't geen zij in de wereld zond en zooveel opzien baarde, werd veroordeeld? Waarom, vraagt men, en teregt, dan geene officiële waarschuwing? En hoe kort is de rust, die men die pen opdrong! Immers, in een der jongste nommers van de *Constitutionnel* leest men een artikeltje, weder geteekend door den heer *Renèe*, waarin hij beweert, dat het Engelsche Gouvernement gelijk heeft, met *Bernard*, na zijne eerste vrijspraak, ten aanzien van het hoofdfeit niet verder te vervolgen. Men herinnere zich, bij die in sommiger schatting wel wat vreemden raad, dat de heer *Renée* in zijn opmerkelijk en angstverwekkend artikel niets ongunstigs zeide ten aanzien der Engelsche Regering.

Welligt dat er spoedig meer licht kome over deze dagblad-historie, waaruit althans is te leeren, hoe groote kracht er van eene ganzen-veer kan uitgaan, als een schrander hoofd daarin zijne idée's legt en in de wereld zendt, en hoe zelfs een *Napoleon* hem op prijs weet te stellen, die op het veld des geestes dikwijls meer doet, dan duizenden op dat des oorlogs.

De pen sticht voor den eenen eene eerzuil, door eeuwen niet te vernietigen, en al viel zij door de magt des tijds, toch voortlevende in de bladen der historie — den anderen haalt zij onmeedoogend van de hoogte, waarop hij zich plaatste en vernedert hem, zoodat hij aan geen opstaan behoeft te denken, terwijl zijn naam voor de nakomelingschap tot spot wordt of hoon.

De verkiezingen in Frankrijk's hoofdstad belooven eene volle stembus en dus levendigen strijd over de vraag: „hoe denkt gij over het keizerrijk?" Dit is toch ongetwijfeld de vraag, waarop de stembus antwoord zal geven.

Versterkt Frankrijk zijne zeemagt op eene voor Engeland verontrustende wijze?

Neen — antwoordt de *Moniteur*.

Maar nu verzekert men intusschen, dat in de jongste kabinetsraad, gehouden onder het presidium van den Keizer en in tegenwoordigheid van Prins *Jerôme*, met groot geduld en voorzigtigheid de statistiek der Engelsche en Fransche vloot is nagezien en vergeleken en beoordeeld, en daaruit bleek, dat de Fransche vloot nog geenszins is te vergelijken met de Engelsche. Deze laatste telde in het afgeloopen jaar 556 deels zeil-, deels stoom-oorlogschepen, alsmede 162 kanonneerbooten; terwijl Frankrijk op dit zelfde tijdstip slechts 450 oorlogschepen en 30 kanonneersloepen in zee kan brengen.

Onze lezers zullen met ons erkennen, dat de tijd nog niet aanstaande schijnt, waarop de leeuw zeer vriendschappelijk graast naast het lam.

Het Engelsche Parlement geeft weinig belangrijks op te teekenen.

Het Indisch Regerings-stelsel, door Lord *Derby* ontworpen, in 't eerst zeer gunstig beoordeeld en daags daarna door velen verworpen, is op behendige wijze uit de Kamer geëclipseerd, en de verwijdering van dit te kwader ure geboren papieren kind, voorspelt het Ministerie een langer, althans een rustiger leven.

Koningin *Victoria* hield dezer dagen eene wapenschouwing over 14000 man linie-troepen en burgermilitie, zeer tot genoegen van het publiek, dat smaak begint te krijgen in militaire parades en revues.

't Is eene Krim-smaak.

Of Engeland daardoor gezonder wordt, is eene andere vraag. Er zijn althans, die niet gaarne zien, dat de jonge John Bull de werkplaats en den akker verlaat en met blijkbaar genoegen naar het jagers-hoorn luistert of moedig achter het kalfsvel stapt.

Maar — Engeland is verpligt tot al dat krijgsvertoon, om zijn bondgenoot!

Eigenaardige alliantie, die de eene hand uitstrekt ten teeken van vriendschap, en in de andere eenen sabel of een geweer heeft, om te toonen: „ik ben van alle kanten klaar!"

Terwijl alzoo Engeland's krijgsmagt bloeit, vermindert zijn handel, vooral den uitvoer-handel, die over de drie eerste maanden dezes jaars zestig millioen gulden minder bedroeg.

De jongste berigten uit Britsch-Indie zijn niet bijzonder belangrijk.

De Engelsche krijgsmagt is meesteresse waar zij zich vertoont, maar de opstandelingen blijven steeds vijandig aan het Bestuur, en eene proclamatie aan de grondbezitters in Oude, om zich te onderwerpen aan het Engelsche Gouvernement, bleef zonder eenige uitwerking.

De wijkplaats van *Nena Sahib* is stormenderhand ingenomen.

Het proces van den ouden Koning van Delhi werd nog niet afgekondigd, maar de hitte deed zich aan elk gevoelen en begint de verdere operatien te belemmeren.

Canton blijft steeds pruttelend, doch rustig — tegenover het Europeesch kanon.

De Gebieder van het „Hemelsche Rijk" is eindelijk te weten gekomen, dat genoemde stad was ingenomen, en hij maakte zich daarover zóó vertoornd, dat hij den hoogen Staats-ambtenaar in rang verlaagde en een opvolger benoemde.

Was Z. M. vertoornd over *Yeh's* zwakheid, of over diens bestuur?

Over het laatste, want daardoor had hij Canton verloren.

Zeer verstandig.

De nieuwe Onderkoning moet nu de geschilllen met de roode barbaren in der minne bijleggen, en zien om die verbolgen lieden, door *Yeh's* tergingen in Canton binnengedrongen, er weer uit te brengen.

Men schijnt aan het Hof te Peking nog niet te weten, dat *Yeh* gezond en wel te Calcutta is gelogeerd en dat hij weinig hinder zal hebben van zijne rangs-verlaging, als de Engelschen van de lengte zijns ligchaams maar niet een hoofd afdoen.

De kwestiën van den dag, die hunne rondreize door de verschillende Europesche bladen deden, zooals de Donau-kwestie, de paspoorten-kwestie, de zamenzwerings-kwestie enz. enz., zijn dezer dagen in Pruissen vermeerderd met eene beetwortel-suiker-kwestie.

Deze zal echter geen der Europesche beurzen doen schudden, zooals die van den heer *Renée*.

De Regering van Napels heeft weigerend geantwoord op Sardinie's eisch: *teruggave van de Cagliari*, maar in zeer gematigde woorden en in beleefden vorm. Zij beroept zich op de wijsheid van Europa, maar *Cavour* wijst op het zee-regt. De wijsheid van Europa — men moet het ook bekennen — is wel eens van streek of wordt beheerscht door zoogenaamde politieke slimheid.

De stemming in de Sardinische Kamer over het wetsontwerp, dat de strafwet in enkele bepalingen verscherpt en de instelling der jury wijzigt, is onze lezers bekend. Jammer, dat de ruimte ons verbiedt, om breedvoerig te spreken over de zeer merkwaardige redevoeringen in het paleis des volks gehouden, ook, omdat er menig woord is gesproken, zeer nuttig voor geheel Europa, waarheden, die allerwege van de daken gepredikt moesten worden voor hoorende dooven en ziende blinden, — eene soort van lieden, die ook onder ons in vrij grooten getale rondwandelen.

Zoo zeide een der Sardinische Volksvertegenwoordigers: „Zoolang de ultramontaansche dagbladen ons Vaderland blijven beleedigen, zal er een afgrond bestaan tusschen de geestelijkheid en ons."

Men ziet daar beter, dan elders en bij ons.

Op den 29 dezer huwt de Koning van Portugal te Berlijn met Prinses *Stephanie van Hohenzollern Sigmaringen* per procuratie. Als al de aanzienlijke personen in de Hedwigs-kerk op hunne zetels zullen zijn gezeten, plaatst zich de Vorst Bisschop van Breslau voor het altaar en verzoekt de Prins van Pruissen, dat de procuratie van zijne allergetrouwste Majesteit, Don *Pedro V*, worde voorgelezen.

Waarom dit huwelijk bij procuratie? vraagt men.

't Antwoord blijven *wij* schuldig.

Van eene Ministeriële crisis in Spanje zwijgt de jongste post en er zal daarom hoogstwaarschijnlijk geene sprake zijn vóór de discussien over het standbeelden-wetsontwerp. Ook zegt men, dat Koningin *Isabella II* het ontslaan en benoemen van Ministers ter dege moê wordt en krampachtig begint vast te houden wat zij heeft. Zij heeft wel eenigzins gelijk, want de gedurige verandering brengt geene beterschap. Die komt, vindt eene ledige schatkist — en zijne eerste zorg is geld te krijgen. Heeft hij het, dan bereddert hij de zaken eenige weken en wordt genoopt zijn ontslag te nemen. Hij gaat, en 't eerste wat zijn opvolger doet, is een kijkje te nemen in moeder de schatkist, altijd met dit resultaat, dat er niets in is!

Kolonel *Verdugo* is nog niet dood, zoo als wij hebben berigt, dat hij weer geneest.

Zijne vrouw, die, en 't is haar te vergeven, in de eerste opwelling van drift en verontwaardiging straf vroeg voor den moordenaar, is daardoor echter niet gerezen in de achting des publicks, terwijl het blad, dat de brief van de Koningin opnam (zonder permissie), veroordeeld werd tot 2000 realen boete.

Uit een levensberigt van zijnen moordenaar *Ribera* blijkt, dat deze, die tot eene achtingswaardige familie te Grenada behoort, in vroegeren leeftijd, toen hij soldaat was, wegens diefstal van zilverwerk tot zes jaren gevangenis veroordeeld, deze straf wel heeft weten te ontduiken, maar nogtans het leger verlaten moest en toen bij de geheime politie werd aangenomen, aan wier hoofd hij onder het Ministerie *San Luis* wist te geraken. Toenmaals wendde hij voor tot het in hechtenis nemen van den heer *Camacho* als zamenzweerder gelast te zijn, tegen wien hij eene persoonlijke vete voedde. Met den bijstand van eenige sbirren maakte hij zich van dien heer meester, liet hem vastbinden en stokslagen toedienen, tot dat de sbirren zelve het slagtoffer in bescherming namen. Men deed *Ribera* hierover een proces aan, maar bij het uitbreken der onwenteling van 1854 geraakte hij weder vrij. Hij ging nu den generaal *Dulce* te Alcala zijne diensten aanbieden, maar deze liet hem in hechtenis nemen en zond hem naar het hoofdkwartier van *O'Donnell*, die, van de plannen des boosdoeners verwittigd, bevel gaf hem als spion en verrader dood te schieten. Met zijne bewaking werd de generaal *Verdugo* belast. Terwijl sommigen beweren dat deze en andere hoofdofficieren zijne voorspraken waren, zeggen anderen, wat waarschijnlijker is, dat hij hem hard en met minachting behandelde. Wat hiervan zij, *Ribera* kwam andermaal vrij en week, uit vrees voor de Spaansche regtbanken, naar Frankrijk uit, waar de voornaamste verbannen Spanjaarden hem ondersteunden en waar hij een vlugtschrift over het bewind van *O'Donnell* op Cuba uitgaf. Maar, uit hoofde van gemaakte schulden en gepleegde schurkerijen, werd hij in hechtenis genomen en te Clichy opgesloten. Hij ontsnapte weder en kwam, tijdens *Narvaez* in 1856 in Spanje terugkeerde, insgelijks te Madrid terug, waar het hem andermaal gelukte weder tot hoofd der geheime politie benoemd te worden. Na de aftreding van *Narvaez* geraakte hij wederom buiten alle erkende betrekking, ofschoon men niet weet of er hem laatstelijk nog eene onder de hand was opgedragen. Thans zou hij de Ministers bedreigd hebben met het openbaar maken van gewigtige papieren, welke hij zegt dat in zijne handen zijn, en die de hoogst geplaatste personen in eene gevaarlijke stelling kunnen brengen.

Het Amerikaansche Gouvernement heeft geene meerderheid meer in het congres en dus is het Bewind, volgens een term uit de constitutionnele apotheek, ziek.

In het rijke weelderige New-York hield men in 't begin van April een bal ten voordeele der armen. Twintig duizend personen dansten er, na eerst op het altaar der milddadigheid ruim *twintig duizend gulden* entrée-geld te hebben neêrgelegd.

Constantinopel laat weinig van zich hooren. Dat wij niet van het geldgebrek spreken, daar heerschende, zullen onze lezers niet kwalijk nemen, want elken zendbrief uit dat land begint met die jeremiade, maar wij willen toch mededeelen, dat de Turksche gezant bij de Parijsche conferentie de hoofdstad nog niet verliet.

Voor de bijeenkomst dier conferentie schijnt ook weinig lust. Bij wie zij het winst is, schijnt tamelijk onzeker, maar men mag aannemen, dat de hoofdpartijen eerst meer zonneschijn aan den politieken hemel wenschen. Eene sombere lucht geeft een verdrietig hart en zamensprekingen, die al ligt een netelig karakter dragen.

29 April.

Wij deelen nog de volgende telegrafische berigten mede:

Turijn, 27 April. Art. 2 van het wetsontwerp tot wering van vorstenmoord enz., is heden aangenomen.

Parijs, 27 April. De uitslag der verkiezingen in drie kiesdistricten dezer stad is heden bekend geworden. De heer *Perrot*, regeringskandidaat, is gekozen met 10.111 stemmen, tegen den kandidaat der oppositie *Leonville*, die 7410 stemmen verkreeg. In het tweede district werd de kandidaat der oppositie *Jules Favre* gekozen met 11 303 stemmen. In het derde kiesdistrict eindelijk moet eene herstemming plaats hebben tusschen de heeren *Eck*, de kandidaat der regering, en zijne tegenpartij den heer *Picard*.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

In het laatste nommer der Volksvlijt wordt medegedeeld, dat onlangs te St. Etienne in Frankrijk door *Barouillet*, met goed gevolg proeven zijn genomen om kunstmatig steenkolen voort te brengen. De door hem gevolgde handelwijze verschilt van vroegere; hij bezigde eene inrigting waarbij de ontwikkelde gassen slechts eenen bepaalden tijd met de vaste stoffen in aanraking bleven, en plaatste het hout bij lagen tusschen mergel, terwijl de verhitting slechts tot 200° C werd gebragt. De door *Barrouillet* verkregen producten gelijken geheel op steenkool en verschillen naar de houtsoorten die gebruikt zijn. Bladeren tusschen de houtlagen gelegd, lieten afdrukken op deze kunststeenkolen achter.

— Onlangs hebben wij, op gezag van buitenlandsche bladen, melding gemaakt van de uitnoodiging, die aan Z. M. onzen Koning zou gerigt zijn of worden, om als scheidsregter op te treden in het geschil tusschen Sardinië en de Beide Siciliën betreffende het schip *Cagliari*. Uit Turijn wordt thans berigt, dat dit gerucht, hoezeer het in de diplomatieke wereld nog al ingang gevonden had, niet juist was, maar dat de Sardinische regering alleen aan het Haagsche kabinet zijne meening over deze zaak heeft gevraagd, doch dat men twijfel of het ze zal doen kennen. *Amst. Ct.*

— Wij ontvangen het berigt, dat mr. *G Groen* van Prinsterer, die door de kiezers-vereeniging *Nederland en Oranje* aan de kiezers was aanbevolen voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ofschoon zeer gevoelig voor dit hernieuwd bewijs van in hem gesteld vertrouwen, echter bepaald verlangt niet in aanmerking te komen. *Id.*

— De kaas en de boter hebben op de markt te Hoorn, sedert den laatsten tijd eene aanmerkelijke daling ondergaan. Van nagenoeg *dertig* gulden, nog niet zeer lang geleden voor de kaas betaald, is zij thans gedaald tot nog geen *twintig* gulden, evenzoo de boter, die van 70 tot op 40 ct. per ruim 5 oncen is gedaald. Dit maakt voor den boer, die op duur land zit, eene geheele misrekening Wat hiervan ook de reden zij, ware het te wenschen, dat de daling in de kaas, dit hoofdproduct van Noord-Holland, niet grooter worde, anders zou menig landman daardoor te gronde gaan. *Handelsbl.*

— In de zitting van de Tweede Kamer van 27 April zijn ingekomen: een ontwerp van wet tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrootingen voor 1857 en 58 tot ondersteuning der gemeente Haarlemmermeer; en een tot goedkeuring der overeenkomst met de Vereenigde Staten van Noord-Amerika tot uitlevering van voortvlugtige misdadigers in zekere gevallen, en eenige andere onderwerpen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Aan boord van het artillerie-oefenschip *Suffren* sprong, tijdens de manschappen bezig waren in de schietschool onderrigt te ontvangen, een kanon, met dat ongelukkig gevolg dat tien man gedood en vijftien man gekwetst werden. Deze ramp viel voor nabij Toulon.

— Home is van Napels te Parijs teruggekeerd, en begeeft zich naar Petersburg, om mej. *Kroll*, dochter van een rijken generaal der artillerie, te huwen.

ENGELAND.

Een uitgever in Londen drukt zijne Courant op wit katoen en ontduikt zoo doende het zegelregt, omdat de drukperswet niet op katoen toepasselijk is. Zijne Courant is genaamd de *politieke* zakdoek.

— Er zijn Indische berigten uit Lucknow tot 22 Maart. Sir *Colin Campbell* was teruggekeerd van het najagen des vijands, en men had de schuilplaats van *Nena Sahib* aangevallen, doch deze was ontsnapt en er is een prijs van 50.000 ropijen, ongeveer [f 60.000] op zijn hoofd gezet. Onder de rebellen, die sir *Outram* te Lucknow ontdekte, bevond zich de eerste minister. De Zemindars hebben zich niet willen onderwerpen. Oude is thans rustig en de vijand toog naar Sundeera. De hitte had zeer toegenomen De koning van Delhi was nog niet gevonnisd.

Sir *Colin Campbell* zou oorspronkelijk het plan hebben gehad om de Indische rebellen uit Doab en Rohilcund naar Lucknow te drijven en dan hunne vereenigde magt te omsingelen, doch hij gaf (volgens den *Morning Star*) gehoor aan bevelen van wege het gouvernement ontvangen en volgens welke hij Lucknow onmiddelijk moest bemagtigen.

Van Canton zijn berigten, dat aldaar alles rustig was. Yehs gedrag was veroordceld geworden door het keizerlijke gouvernement, en een opvolger is benoemd ten einde met de „barbaren" te onderhandelen. Lord Elgin was den 3 Maart noordwaarts getogen.

ASSEN, 29 April.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, 29 April. De afdeelingen van de Tweede Kamer hebben meerendeels het oorlogsbudget afgekeurd, omdat het geen vooruitzigt op bezuiniging geeft.

Te Amsterdam is tot lid van de Tweede Kamer gekozen de heer *van Reenen*, met 839 van de 882 geldige stemmen, ter vervulling der vacature, ontstaan door de benoeming van den heer *Rosscha* tot Minister.

Amsterdam. Woensdag, 28 **April**. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* $2^1/_2$ pCt. 64 percent. Dito 4 pCt. $96^1/_8$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. $104^1/_8$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $85^{13}/_{16}$ percent.

Granen en Zaden.

Graanmarkt onveranderd.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 24sten dezer No. 62, is de Officier van gezondheid der 3de Klasse *G. A. Maqnin*, dienende op het stoomschip *Samarang* in Oost-Indie, met den 10den Augustus aanstaande, op zijn verzoek, eervol uit 's Rijks zeedienst ontslagen.

— Men berigt uit 's Gravenhage van 26 April: De kommissaris des Konings in de provincie Drenthe, de heer *de Vos van Steenwijk*, is alhier aangekomen en aan het *Hôtel de l' Europe* afgestapt.

— Op de beestemarkt, den 21 dezer te Elst (Over-Betuwe) gehouden waren omstreeks 1000 stuks vee aangevoerd. De prijs van het vee was veel minder dan het vorige jaar; nu betaalde men f 80-„ voor eene koe; die voorleden jaar f 100-„ gold

* **Oldeberkoop**, 25 April. Als een bewijs van bijzondere vruchtbaarheid kan van hier gemeld worden, dat in den tuin van *O. H. de Vos* alhier, den 15 dezer aardappelen zijn gepoot, zonder hoegenaamd van spruiten voorzien te zijn en op den kouden grond, welke thans bijna allen in den regel staan. Voorwaar iets bijzonders, daar de tuin hoog en zandig is, vooral bij zulk eene aanhoudende droogte.

* **Coevorden**, 27 April. Voor eenige dagen is door *H. Marissen* te Diphoorn (gem. Sleen) aan de gebr. *Kolthof* te Hoogeveen eene vette koe verkocht voor den enormen prijs van f 315„, zegge: *drie honderd en vijftien gulden*. Voorzeker een bewijs, dat ook in deze buurt zware koeijen gemest worden en dat de prijzen nog niet veel verminderen. Men verneemt ook, dat de meeste vetweiders, die gewoonlijk veel vee van de jaarmarkt te Zweeloo halen, gisteren onverrigter zake van daar zijn teruggekeerd, uithoofde te hooge prijzen aldaar voor het vee bedongen werden.

* Onder goedkeuring van heeren Ged. Staten zal W. *Nademolen*, woonachtig in de gemeente Coevorden, en aldaar op den 22e Februarij ll. door brand van al zijn have en goed, ter waarde van f 1600„, beroofd, binnen den tijd van vier weken zich tot de onderstaande gemeenten wenden, ter inzameling van liefdegaven, om daardoor eenigzints zijn verlies te herstellen. Moge het voorbeeld van Coevorden, waar reeds f 110„ is gecollecteerd, navolging vinden! De te bezoeken gemeenten zijn: Hoogeveen, Ruinen, Zuidwolde, Beilen, Westerbork, Sleen, Zweelo, Oosterhesselen en Dalen.

* Heden had alhier plaats de publieke uitbesteding van de vertimmering en vergrooting der R. Catholieke kerk alhier. Bij de opening der inschrijvingsbilletten bleek de laagste inschrijver te zijn *J. Schulenberg*, aannemer ter dezer stede, voor de som van f 6647.00. Hierop volgden: *J. Nijenhuis*, welke voor f 7315„, *A. J. Woltersom*, welke voor f 7645„, *A. P. Willemsen*, welke voor f 7775„ en *J. Vundeling*, aannemer te Olst, bij Deventer, welke voor f 7810„ had ingeschreven daar echter de inschrijvingssom van den laagsten inschrijver nog boven de begrooting was, is het werk niet gegund.

Haulerwijk, 25 April. De toestand dezer veenkolonie is allertreurigst. Ten gevolge van den lagen waterstand des vorigen jaars is de rijke voorraad van turf onverkocht gebleven. De hoop, dat in dit voorjaar de waterstand gunstiger zoude zijn, heeft zich door de aanhoudende droogte niet bevestigd, zoodat ook thans geen turf van belang kan worden afgevoerd. Dit nu heeft een geheelen achteruitgang ten gevolge, zoodat verscheidene veenbazen daardoor worden geruïneerd, terwijl de talrijke arbeidersstand wegens gebrek aan werk verarmt. Een groot aantal arbeiders heeft zich dan ook reeds naar elders begeven, om werk te zoeken. *Hand bl.*

* **Oude Pekela**, 27 April. Het praamschip van *J. van der Grijspaarde*, geladen met mest, hetwelk men dezen morgen 6 uren in het benedenste vallaat te Oude Pekela per force poogde te halen, bleef op de te hoog liggende benedenste slagbalk zitten en bekwam daardoor een belangrijk lek, waardoor het water al spoedig de kooi had bereikt en men in allerijl de kinderen van dezelve moest halen en aan wal brengen; hoewel het schip door de ondiepte niet geheel konde zinken, mogt het onder de werking van een hand watermolen, met alle inspanning gelukken de mest, echter uitgeloogd, er dezen voormiddag uit te kruijen, zoodat het schip dezen middag teruggehaald en de gestoorde passage weder hervat konde worden. De schade, door dit een en ander veroorzaakt, is nog al belangrijk voor zulk een man.

REDE, *door den heer Mr.* A. SLINGENBERG *uitgesproken in de vergadering van de Staten dezer Provincie van 21 April 1858, bij gelegenheid van de beraadslagingen over eene subsidie voor een kanaal van Coevorden naar de groote Vecht.*

(VERVOLG en SLOT van het vorig No.)

Nog zeggen Gedeputeerde Staten:

„Coevorden moet zich te vrede stellen met eene rectificatie van de Kleine Vecht, dan kan men met vechtsompen blijven varen en is men beveiligd tegen zomervloeden."

Een besluit van den Raad van Coevorden van 7 October 1847 toont het aan, dat men daarmede tevreden was.

Mijne Heeren, het is een nietig wapen, dat hier door Gedeputeerde Staten tegen 't bestaande plan gebruikt wordt.

Als men dat besluit van den Raad leest, ziet men, dat toen door den tegenstand van Overijssel alle hoop op het daarstellen van een voldoend kanaal was vervlogen.

De Raad zocht toen iets anders, om althans eenigermate aan de behoefte te voldoen, — om niet geheel te gronde te gaan, vat zij het plan op, 't bestaande riviertje te verbeteren.

Het is een drenkeling, die zich aan het eerste voorwerp vastklemt, dat in zijne nabijheid is en zoo zijn leven tracht te redden.

Die drenkeling kan door het bestaande plan volkomen gered en geholpen worden.

En nu zeggen Gedeputeerde Staten: „waarvoor zooveel kosten aangewend? blijf bij het oude plan! voor drie duizend gulden kunt gij uwe zaken in orde krijgen!"

Ik lees voorts in het rapport van Gedeputeerde Staten: „Coevorden heeft alleen belang bij 't kanaal." Men wil dit bewijzen door de verklaringen van sommige omliggende gemeenten die gevraagd of zij ook iets tot de kosten wilden bijdragen, ten antwoord gaven: „wij hebben geen belang bij de zaak."

Maar, Mijne Heeren! dit gaat immers altijd zoo. Vraag maar eens iemand om ondersteuning voor eene zaak, die hij denkt dat toch tot stand zal komen, en hij zal u dadelijk zeggen: ik heb er geen belang bij, al is dit ook niet waar.

Bij de afwatering heeft Dalen stellig zeker belang. Ik ben er van overtuigd en het lid van Dalen, hier tegenwoordig, zal dit zonder twijfel volmondig erkennen.

Bij de scheepvaart hebben Dalen, Schoonebeek, Nieuw-Schoonebeek, Oosterhesselen, Sleen en Zweelo, ja allen die te Coevorden ter markt komen, groot belang en voordeel. Daardoor toch zouden de producten, die ter markt gebragt worden duurder worden verkocht en wat de landman voor eigen gebruik moet koopen, zal hij voor lagere prijzen bij den koopman te Coevorden kunnen bekomen.

Zeggen dus Ged. Staten, dat het genoemde belang zich beperkt tot Coevorden, ik zeg dat zulks niet alzoo is.

Na deze praeliminaria erkennen Ged. Staten, dat het belang der Provincie in het algemeen moet beslissen over de aanvrage om subsidie.

Uitgaande van het denkbeeld, dat de ontwerper van het plan de bedoeling koestert, om de veenen van N.- en Z. Barge over Coevorden af te voeren, vreezen Ged. Staten dat de bestaande Provinciale vaarten daardoor groote schade zullen lijden. En nu zeggen zij: „mag de Provincie subsidie verleenen voor een werk, dat ten voordeele van een klein deel der provincie kunnende strekken, in de gevolgen zeer nadeelig kan zijn voor dit gewest?"

Die eventuële afvoer van de Emmer veenen naar Overijssel, Mijne Heeren! is het spook waarvoor Ged. Staten bevreesd zijn. Dat is de *bête noire*, de *zwarte man*.

Maar ik zeg u, Mijne Heeren! Ged. Staten hebben dat spook reeds vroeger gezien, er is reeds dikwerf over die zwarten man in deze vergadering gesproken, ja, wat meer is, gij hebt gezegd: „*laat hem komen als hij kan!*"

Dit lees ik in de notulen van de Staten-vergadering van Julij 1854 pagina 162:

„Wij erkennen, wordt daar gezegd, dat een deel der veenen naar Overijssel hellende, door de natuurlijke ligging de afvoer naar die zijde zeer mogelijk maakt.

„Het zou ook onze bedoeling niet zijn, u te raden, voor de Provincie alleen zich, trots de wetten die de natuurlijke gesteldheid der gronden gegeven heeft, den afvoer van den geheelen schat van veenen door Drenthe te verzekeren en daarom b. v. tegen te werken het kanaal van Coevorden naar Ane, dat welligt eene eerste schrede van Overijssel naar de Drentsche veenen is. *Wij zouden aan Overijssel de* concurrentie *niet misgunnen; wij zouden haar geen* monopolie *willen geven.* Tot maatregelen in dien zin zouden wij u willen raden."

Gij ziet het, Mijne Heeren! het gevaar voor een mogelijken afvoer van veen uit de markte van Noord- en Zuidbarge is reeds in 1854 gezien, doch zulks belette niet de plegtige verklaring van de Staten, dat Coevorden geholpen zou worden, zoodra de eventuële daarstelling van lijn zou zijn verzekerd.

Die daarstelling is thans verzekerd en daarom zijn de Staten verpligt, het eens gegevene woord te houden en Coevorden te helpen.

Het denkbeeld, dat de Provincie, door die ondersteuning te verleenen, schade zal kunnen beloopen, kan geenszins leiden tot het besluit, om die ondersteuning nu te weigeren, die vroeger verleend is en waarop de ondernemers gerekend hebben.

Bij bijna al de besluiten der Staten wordt hulp toegezegd aan een kanaal van Coevorden naar de Groote Vecht. Het plan in questie heeft zulk een kanaal ten doel, hij subsidie moet dus aan dat plan worden toegekend.

Hiermede meen ik het rapport van Heeren Ged. Staten voldoende te hebben wederlegd en ga nu over tot het rapport uwer Commissie.

Deze gaat nog verder.

Zij zegt niet alleen dat het plan nieuw is, maar ook de zaak, en dat daarom het beloofde subsidie niet behoeft te worden gegeven.

Dit is eene bepaalde onwaarheid. De zaak is altijd geweest afwatering en scheepvaart, en de Commissie zelve zal het niet kunnen ontkennen, dat dit ook het doel door het plan beoogd wordt.

Nu vraagt men, of het Provinciaal belang mede brengt het subsidie te verleenen, en antwoordt daarop neen.

Maar ik zeg dat hier eene bepaalde belofte, eene stellige toezegging bestaat, en dat de Provincie verpligt is Coevorden te helpen.

Men zegt: De afwatering is minder in het oog gehouden, de scheepvaart is de hoofdzaak. Niet in de eerste plaats is Coevorden's belang beoogd, maar wel dat der Overijsselsche kanaalmaatschappij.

Dit alles vindt de Commissie natuurlijk, zij zegt: „geen wonder, de Ingenieur dier maatschappij was de ontwerper"

Ik echter verwonder mij ten hoogste over deze gevolgtrekking, en indien die Ingenieur, de heer *Stieltjes* te Zwolle, wiens eerlijkheid en regtschapenheid algemeen erkend worden, deze uitspraak van de Commissie leest, zal zijne verwondering zeker nog grooter zijn.

Hoe kan de Commissie zoo iets zeggen?

De heer *Stieltjes* heeft, op ons verzoek en op onze kosten, het plan opgemaakt om Coevorden van water te ontlasten en tevens onze scheepvaart te verzekeren.

Heeft hij bij het maken van zijn plan meer gewerkt in het belang der maatschappij, aan wier hoofd hij staat, dan in dat van Coevorden, dan heeft hij onze belangen uit het oog verloren en ons vertrouwen te leur gesteld, dan heeft hij ons misleid.

Tot zoo iets is de heer *Stieltjes* niet in staat!

Verder vreest de Commissie, dat het kanaal tot in de veenen zal worden doorgetrokken, ja afbreuk zal doen aan 't Oranje-kanaal.

Dat is de vrees toch wat ver getrokken, dunkt mij.

Het Oranje-kanaal is doorgedrongen tot in het hart der veenen van Drenthe. Het kan rondom zich tasten als een gelukkig gouddelver in Californie, en de veenmassa's van Noord- en Zuidbarge expedieren naar de einden der aarde.

Eene maatschappij, die in zulke gelukkige omstandigheden verkeert, moest verheven zijn boven de kleingeestige vrees voor de mededinging van een nietig vaartje, dat uit Coevorden moet komen.

Zoo als nu, die vrees voedende, is het Oranje-kanaal ee

millionair, die beducht is voor de concurrentie van een eenvoudig burgerman!

Eindelijk zegt de commissie, dat de Provincie benadeeld zal worden als 't subsidie wordt verleend.

Ik ontken dit op de gronden, vroeger ontwikkeld. Waar de verpligting bestaat tot het geven van subsidie, kan het denkbeeld van schade niet terughouden van het voldoen aan 't eens gegeven woord!

In het rapport wordt gewaagd van eene minderheid bij de Commissie, wier gevoelen verschilde van dat der meerderheid.

Wat het denkbeeld der minderheid was, staat echter niet vermeld in 't rapport. Dit had zoo moeten zijn en reeds daarom zou het rapport moeten worden verworpen.

Op al de boven aangevoerde gronden concludeer ik tot de verwerping en stel ik voor, het gevraagde subsidie te verleenen.

Buitengewone vergadering der Staten van Drenthe.

Zitting van 20 April.

(Vervolg van nummer 49.)

De heer *Pelinck* zegt, dat de nakomelingschap het niet aan de Staten zal verwijten, dat zij eenmaal gedane beloften nakomen; men kan zich spiegelen aan hetgeen vroeger is gebeurd, maar de Staten hadden dit ook in 1853 kunnen doen, toen is er eene subsidie toegestaan; sedert zijn de zaken niet veranderd, er rust nu op de Staten de zedelijke verpligting, om de eenmaal toegestane subsidie te verleenen. Wat nu de vraag betreft, of voor de begrootte kosten het werk zal kunnen worden uitgevoerd, alle zwarigheid ten aanzien van het subsidie vervalt daardoor, dat hetzelve niet zal behoeven te worden uitgekeerd, alvorens het werk is uitgevoerd.

De heer *van Echten van Holthe* komt terug op hetgeen door den heer *van der Vlies* is gezegd, dat Ged. Staten andere voorstellen hadden moeten doen; maar de een heeft deze, een ander weder eene verschillende zienswijze, en het ligt niet op den weg van Ged. Staten, om alle voorstellen te doen, welke anderen wenschelijk voorkomen. De heer *Slingenberg* heeft uit het rapport der Commissie afgeleid, dat dezelve een blaam wilde werpen op den heer *Stieltjes*; maar dit wat volstrekt niet de bedoeling der Commissie; gaarne wil hij aannemen, dat de heer *Stieltjes* de hem opgedragene belangen goed heeft behartigd; van het tegendeel komt in het rapport niets voor.

De heer *van der Wijk* spreekt tegen het rapport.

De heer *Slingenberg* wil kortelijk antwoorden op hetgeen tegen het door hem gesprokene is in het midden gebragt. De heer *Alingh* betwijfelt, of het water, sedert het bestaan der stuwen wel zoo ongehinderd kan afstroomen als vroeger, maar de stuwen beletten de afstrooming niet; zoo het water hoog is, worden de stuwen opengezet. Ook naar het oordeel van deskundigen is de waterafloop verzekerd.

Wat de verpligting der Staten aangaat, om eene subsidie te verleenen, de Staten mogen eene subsidie niet weigeren, de concessionnarissen hebben er op gerekend en zij konden er op rekenen, omdat dezelve vroeger evenzeer voor een scheepvaart- als een afwateringskanaal is gegeven.

De heer *Oosting* heeft eene passage aangehaald uit de brochure van den heer *Stieltjes*, waar hij spreekt van een kanaal van Coevorden naar de veenen, maar daarvoor strekt de verleende concessie niet, daarvoor is eene nieuwe concessie noodig. Hij geeft de plegtige verzekering, dat het niet in zijn plan ligt, om het kanaal tot in de veenen te verlengen; hij wil de stad zijner inwoning helpen en zoo mogelijk uit den staat van achteruitgang opbeuren. Het is onjuist, wat men gezegd heeft, dat Overijssel door dit kanaal turf zal ontvangen

De heer *Sluis*: „De heer *Slingenberg* zegt: „„willen de Staten consequent zijn, dan moeten ze eene subsidie geven""; ik geloof dit ook, doch men kan de consequentie ook te ver drijven. Wanneer men inziet, dat men gedwaald heeft, dan geloof ik, dat het van een verstandig man is, om terug te komen, en niet om per force consequent te willen zijn, te blijven in de dwaling. Ik voor mij wil gereedelijk erkennen van zienswijze te zijn veranderd, maar de omstandigheden rondom ons zijn nog meer veranderd. Twee zaken vooral zie ik nu in een ander licht dan vroeger.

„Coevorden is ons altijd zeer treurig afgeschilderd; onder den indruk van de ellenden van Coevorden is eene subsidie toegestaan; wij hebben den tijd gehad om te bekomen, ik althans houd het er nu voor, dat de schilderij te sterk gekleurd is geweest, en acht Coevorden's ellende niet zoo groot, dat wij daaraan het Provinciaal belang moeten opofferen. P r o v i n c i a l i s m e, p r o v i n c i a a l b e l a n g, is een ander punt, waaromtrent ik niet meer geheel sta in mijne vroegere opinie.

„Ik ben altijd geweest een vijand van erg opgevat provincialisme; als lid uwer Commissie heb ik gesteld het rapport van 1854, waarop de heer *Slingenberg* met zooveel nadruk gewezen heeft. Daarin wordt als 't gevoelen der commissie geuit, dat de Staten ruimere inzigten van provinciaal belang moeten volgen en op grond daarvan gedeelten aan Overijssel, des noods, den afvoer van een deel der Bargerveenen te gunnen.

„Nu wil ik bekennen, ik ben zoo liberaal niet meer. Waarom? omdat ik zie, dat onze buren eene geheel andere leer belijden.

„Wanneer wij alleen, ingesloten tusschen naburen, die zooveel mogelijk de belangen h u n n e r provincien voorstaan, die ruimere denkbeelden toepassen, en zooals hier, geld gaven voor een kanaal, waarvan een ander gewest zal profiteeren, dan geloof ik, gaan wij te ver en loopen zelfs gevaar van te worden uitgelagchen.

„Maar nu *de veranderde omstandigheden*. In 1854 was de meening algemeen, dat het zuidelijk gedeelte van de markte van Zuid- en Noord-Barge te laag lag, om op het Drentsche kanaal te kunnen worden afgevoerd; nu hebben waterpassingen en grondboringen aangetoond, dat niet alleen ook het Zuidelijk gedeelte van de Barger markt op dat kanaal zou kunnen worden afgevoerd, maar nu blijkt zelfs, dat het Schoonebeeker veen zóó hoo ligt, dat het veen uit het kanaal der Drentsche Kanaalmaatschappij dat veen zal kunnen worden opgeschut. De vroegere meening was dus verkeerd; op die meening rustte intusschen de door de commissie van 1854 gegeven raad: zal men, nu de dwaling erkend is, desniettemin daarop voortbouwen? Ik zeg voor mij: neen.

„Verandering bestaat ook ten aanzien van het doel van het kanaal, dat Coevorden helpen moet. Het vroeger ontwerp, waarvoor subsidie is verleend, is verlaten, een geheel ander plan ontworpen. De grondtoon van alle klagten uit Coevorden is altijd geweest: *overlast van water*. Ontlasting van water was het, waarvoor hulp van de provincie werd gezocht.

„Dat bij het project van 1853, waarvoor Provinciaal subsidie is toegestaan, ook het belang der scheepvaart benevens de afwatering kon worden bevorderd, daarin werd niet alleen geen bezwaar gezien, men zag Coevorden ook gaarne in het bezit van een waterweg. Maar a f w a t e r i n g was hoofdzaak. Dit is zoo waar, dat aan dit project van den heer *Brunings* eene subsidie van f 10 000 is toegezegd, gelijke of als het ware dezelfde som, die vroeger reeds voor de afwatering van Coevorden was bestemd geweest. Bij het tegenwoordig ontwerp staat, volgens het rapport van Ged Staten, scheepvaart op den voorgrond, of waterweg op den achtergrond. Dit wordt door de voorstanders van het toekennen van subsidie ontkend; zij kunnen uit de rapporten der deskundigen niet zien, dat dit ontwerp voor afwatering bezwaren zou hebben. Het is alsof Ged. Staten die bezwaren maar zoo uit de lucht hadden gegrepen, maar, Mijne Heeren! Ged Staten althans hebben hier geen belang, zij kunnen niets anders hebben beoogd dan het belang der provincie. Die bezwaren bestaan: ze zijn genoemd in het rapport over het ontwerp-Stieltjes aan den minister, ze zijn bij de concessie niet opgeheven. Behalve die bezwaren, waarop in 't rapport van Ged. Staten aan uwe vergadering is gewezen, herinner ik twee verklaringen, die in het rapport van de beide heeren Hoofdingenieurs van Overijssel en Drenthe, toegelicht door het nader berigt van den laatste, te vinden zijn.

„En ik kan mij niet genoeg verwonderen, dat de heeren *van der Vlies* en *Pelinck* die bezwaren in de stukken niet hebben ontdekt. Het zijn geene kleinigheden, M. H.! daarin wordt erkend, dat de verbetering van de afwatering voor Coevorden zal plaats hebben in strijd met 't geen plaats hebben moest. Die afwatering wil verbeteren, moet *van onderen*, niet *van boven* aan beginnen. Hier zal men de afwatering van boven aan beproeven te verbeteren. Een ander bezwaar wordt aangewezen in de waarschijnlijke verhooging van den waterstand op de Vecht. Maar, zegt men, daarvoor is altijd redres. En later blijkt, dat men met dit middel van redres niets minders bedoeld heeft, dan de verruiming en verdieping van de Vecht beneden Quant naar Ane — verder benedenwaarts — een werk van zooveel omvang, dat men daartoe niet ligt komen zal.

„Ik stel vast, dat de afwatering langs het kanaal, dat nu geconcessionneerd is, gebrekkig zal zijn, — en omdat ik dat vaststel, reken ik, dat het vroeger voor afwatering van Coevorden toegestane subsidie nu voor dit ontwerp niet behoeft te worden verleend. — Men heeft afgezien, vrijwillig afgezien van het ontwerp, waarvoor de subsidie is verleend. De Staten zijn dus nu geheel vrij. En nu de vraag: mogen wij subsidie verleenen aan dit ontwerp, dat blijkbaar in 't belang van Overijssel is opgemaakt — en dat eenmaal doorgetrokken tot in de Barger-veenen, onze provincie ten zeerste zal benadeelen? Voor mij zelf zeg ik neen, en ik geloof, dat ook de Staten wel zullen doen, met neen te zeggen. Wie vroeger nog twijfelen mogt of een kanaal uit Overijssel naar Coevorden zou strekken in 't belang van Overijssel, sedert de brochure van den heer *Stieltjes*, in 1855 uitgekomen, zijn zeker ieders oogen geopend. Die brochure is duidelijk en legt op pags. 46 en 47 de plannen tot verbetering der opkomsten van de Dedemsvaart — geheel bloot. De heer *Slingenberg* zegt wel, dat het kanaal niet zal worden doorgetrokken. Maar, mijne heeren! wat zou een kanaal naar Coevorden alleen voor scheepvaart opbrengen? Daarvoor alleen zou zoo groote som gelds niet worden besteed. Doch ik reken 't overbodig bij het punt der doortrekking stil te staan. Niemand onzer twijfelt er aan, dat die doortrekking wordt beoogd.

„Dit moet ik erkennen: wij hebben wel wat lang met Coevorden heen gepraat. 't Ware welligt beter geweest reeds voor twee jaar de zaak tot afdoening te brengen.

„Maar, al hebben wij welligt hieraan verkeerd gedaan, het verpligt ons in geenen deele nu toe te staan, wat wij overigens meenen niet te mogen toestaan.

„Men heeft gesproken van eene *zedelijke verpligting*, die op ons zou rusten om Coevorden te helpen, maar M. H., onze h o o g s t zedelijke verpligting is *het behartigen der belangen van de Provincie*.

„Ik zal stemmen voor het rapport."

Nadat nog de heeren *v. d. Vlies*, *Pelinck* en *Oosting* het woord hadden gevoerd, wordt het rapport in omvraag gebragt en met 22 tegen 10 stemmen aangenomen, die van de heeren *S. Hellinga Tonckens*, *J. de Jonge*, *van der Vlies*, *H. J. Carsten*, *Roelink*, *Pelinck*, *Slingenberg*, *Caspers*, *van der Wijck* en *Willinge*.

Daarna wordt de vergadering gesloten.

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

D. P. te Kolderveen, wegens moedwillige mishandeling, gepleegd onder verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot f 12 boete; — H. S. en C. S. te Eelde, wegens moedwillige mishandeling de eerste veroordeeld tot 2 maanden cellulaire gevangenisstraf en f 8 boete, de tweede vrijgesproken; — H. W. te Zuidlaren, wegens moedwillige verbreking van sluiting, veroordeeld tot 4 dagen cellulaire gevangenisstraf en f 25 boete.

INGEZONDEN STUKKEN.

CONVENANT van 1817.

Met leedwezen heb ik gezien, dat sommige leden in de Staten-vergadering zich zoo ongunstig hebben uitgelaten over het Convenant van 1817, tusschen de 9 Drentsche markten van Oostermoer en Zuidenveld met de stad Groningen gesloten, en zelfs zoover zijn gegaan om het Convenant van 1817 een ongelukkig Convenant te noemen.

Welke gronden hebben die leden der Staten voor die benaming? Ze worden niet aangevoerd, maar zijn zeker lijk deze: 1o. dat Drenthe niet profiteert van de voordeelen, die het gevolg zijn van den enkelen doorvoer van turf door hare kanalen, en 2o. dat men vreest, dat Weerdinge, Roswinkel en Emmen ook met de stad Groningen zullen contracteren en de beide p r o j e c t-kanalen, het v e e n e n m i d d e n - k a n a a l en het Drentsche kanaal niet zullen profiteren van den doorvoer van den turf uit die veenen.

Ik betreur het met die heeren, dat Drenthe niet profiteert, maar ook n i e t k o n profiteren van de voordeelen, aan den afvoer van turf uit de 9 markten verbonden, maar ik kan mij niet vereenigen met het denkbeeld, dat het Convenant een o n g e l u k k i g Convenant moet genoemd worden.

Toen toch in 't laatst der vorige eeuw de eigenaren der 9 markten te regte inzagen, dat hunne veenen, zoolang ze niet aan de snede kwamen, een dood kapitaal vertegenwoordigden, en reikhalzend naar de gelegenheid uitzagen, om hunne bezittingen productief te maken, nadat toen het plan om de Drentsche veenen over het Oostermoer af te voeren, en aan de snede te brengen, mislukt was, was het toen te betreuren, dat de Drentsche veengenooten een contract van afvoer zochten te sluiten met de stad Groningen?

De 9 markten waren en zijn nog door hunne ligging natuurlijk aan het Stads-Kanaal verbonden, en eere aan die mannen, die zulks helder hebben ingezien! en zich niet door dikwijls falende theoriën hebben laten misleiden, maar de daar zijnde gelegenheid hebben aangegrepen om waarde in hunne bezittingen te brengen, door een Convenant met de stad Groningen te sluiten.

Men kende toen nog zoo goed niet, als tegenwoordig, het alvermogen der stoomkracht, die nu de turf uit de d i e p gelegen moerassen over de h o o g e Drentsche zandruggen, als met een tooverslag, aan de boorden van den Zuiderzee zal brengen. Neen! men was toen al zeer blij, als men een besten waterweg, al was die wat langer, konde naderen.

En wat waren de gevolgen van dat ongelukkig Convenant?

De waarde der aan de snede gebragte veenen begon toe te nemen, de eigenaren vonden vele koopers, de exploitatie der veenen nam een daar ongekende vlugt, en nog is geene halve eeuw verloopen en reeds zijn vijf van de negen markten bijna vergraven, terwijl ze alle aan de snede zijn gebragt; een schat van beste dalgronden is ontbloot, en op ontginning van bouw- en weilanden, alsmede op den aanbouw van huizen is bijna geen oog te houden. Bloeijende kolonien zijn er ontstaan, vele bronnen van nijverheid zijn er op Drentsch grondgebied geopend, scheepshellingen zijn er aangelegd, waarop zelfs schepen voor de zeevaart worden gebouwd, fabrieken zijn er gesticht, in de onmiddelijke nabijheid van Drentsch grondgebied is een stoom- zaag- en korenmolen opgerigt, duizende mudden koren worden reeds op de ontgonnen dalgronden geoogst, de heerlijkste klaverweiden prijken met het uitgelezenste vee, eene uitgestrektheid Drentsch grondgebied van ongeveer 9000 bunder is met kanalen en wijken doorsneden, en dat met kanalen en wijken, waarin ook in 1 8 5 7 genoegzaam water voorhanden was om den scheepsbouw levendig te houden.

En dan vraag ik met vertrouwen, is dat een ongelukkig convenant? dat al de zegeningen over een gedeelte van Drenthe heeft uitgestort?

Hebben die heeren, die 't Convenant van 1817 o n g e l u k k i g noemen, het Oostermoer wel eens bezocht en bekeken? ik moet veronderstellen van neen!

En wat zou 't geval geweest zijn, ware dat o n g e l u k k i g Convenant niet gesloten? Men zou heden ten dage misschien nog getwist hebben over den afvoer o v e r d e z a n d r u g g e n m e t s t o o m, of langs den natuurlijken waterweg, zooals thans het geval is met Weerdinge en andere markten, die, het is te hopen, zich goed zullen beraden, voor dat ze een g e l u k k i g Convenant zullen sluiten. — Ook daar zullen stemmen opgaan, die zeggen: „kiest den natuurlijken waterweg, en stelt u niet bloot aan een misschien meer korte, maar die misschien ook gevaar loopt om geen water te kunnen houden, waarbij de stoom nog zal moeten bewijzen, dat ze in staat is het water weder op te stuwen naar hoogere plaatsen, waarvan het natuurlijk afstroomt, zonder dat de kosten boven 't gewin gaan." Ook daar zal gevraagd worden: waar is het beste débouché voor onzen turf? Ook daar zal gevraagd worden: wie vraagt subsidie voor 't aanbrengen van 't vaarwater, en wie niet? Is het Stads-Kanaal niet even goed eene particuliere onderneming als 't Oranje-kanaal, en wie van beide verdient als zoodanig het meeste ondersteuning? Wie van beide levert de beste waarborgen voor bevaarbaarheid? Het Oranje-kanaal is ook direct finantieel van geen provinciaal belang, de provincie heeft immers geene aandeelen in hetzelve! Weerdinge, Emmen en Roswinkel zijn dus door geen provinciaal belang gebonden. Zij zijn geheel vrij.

Neen! ongelukkig is dat Convenant niet te noemen, integendeel, de uitkomsten bewijzen, dat het convenant van 1817 eene gelukkige gebeurtenis voor Drenthe is geweest en steeds zal blijven, en dat men eenmaal den meesten welverdienden lof aan de ontwerpers van hetzelve, ook aan die van zijde der Drentsche marktgenooten, waaronder de algemeen hooggeachte gouverneur van Drenthe, de heer *P. Hofstede*, zal toebrengen, en ondankbaar noem ik het nageslacht, dat de daden der hooggeschatte voorvaderen zoo onverdiend veroordeelt, als wij thans in Drenthe's Staten-vergadering hebben zien gebeuren.

Gieten, 24 April 1858.

C. L. KNIPHORST.

Den heer Courantier te Assen.

Almelo, 26 April 1858.

In Uwe courant van zaturdag ll. den 24 dezer, zegt *Drenthinus* in een ingezonden stuk, dat op de velden van Nijverdal in Twenthe een eenvoudig gedenkteeken verrijst, 't welk de dankbare tijdgenooten hebben opgerigt voor *Thomas Ainsworth*, den vreemdeling, die in Twenthe de snelspoel invoerde, en daardoor leven en nijverheid bragt

in vroeger eenzame woeste streken enz. Verder betoogt *Drenthinus*, dat Drenthe verpligt is eene eenvoudige gedenknaald te plaatsen bij den ingang van het Oranjekanaal, om daardoor de verdiensten te vereeren van *Jasper Klijn*, de eigenlijke stichter van dit groote heilzame werk.

Vergun mij hierop aan te merken, dat niet te Nijverdal, maar te Goor op het Hervormde kerkhof, waar de eenige *Thomas Ainsworth* rust, een gedenkteeken door de dankbare Twenthers is opgerigt, dat de heer *Ainsworth* in *die* plaats de snelpoel het eerst in werking heeft gebragt en de fabriekanten aldaar in de gelegenheid gesteld, daarmede kennis te maken, dat hij te Nijverdal eene stoomfabriek heeft opgerigt, alwaar twisten werden gesterkt en andere katoengoederen bewerkt, welke inrigting thans is vervangen door de koninklijke stoomweverij der heeren *G.* en *H. Salomonson*, alwaar meer dan 300 personen ruim hun brood verdienen, terwijl tevens op eene navolgingswaardige wijze voor de huisvesting der arbeiders wordt gezorgd, die *alle* in woningen der heeren *G.* en *H. Salomonson* wonen, latende de verzorging van kranken niets te wenschen over, en wordende evenzeer gezorgd voor school- en godsdienstig onderwijs, zoodat deze fabriek met *eere* den naam van Koninklijke draagt.

Wat nu aangaat de gedenknaald voor *Jasper Klijn*, zoo gelieve *Drenthinus* eens te onderzoeken, wat men gedaan heeft voor den stichter der Dedemsvaart, den genialen *van Dedem?* Er is wel is waar onlangs, zoo ik meen 2 à 3 jaar geleden, eene commissie benoemd, om zich die zaak aan te trekken, maar de deelneming schijnt zoo groot te zijn geweest, dat men er *niets* meer van hoort.

Wanneer *Drenthinus* zijn oogmerk wil bereiken, laat hij dan, door een goed voorbeeld te geven, dadelijk handen aan het werk slaan, want zeer spoedig zal de verdienstelijke *Klijn* zijn vergeten, dit immers leert ons de dagelijksche ondervinding.

Bij de ophanden zijnde Veemarkten maakt de ondergeteekende de ingezetenen dezer Provincie opmerkzaam, dat, volgens zeer geloofwaardige mededeeling, de longziekte andermaal is heerschende te Staphorst.

Voor het tegenwoordige is onze rundveestapel, voor zooveel bekend, van de longziekte geheel en al bevrijd, en indien elk inwoner, in verband met de gepaste verordeningen, door Heeren Gedeputeerde Staten, tot wering dier ziekte genomen, wil medewerken, dan eerst bestaat er hoop, dat wij dien geessel der rundveestapel zullen te keer gaan; want sedert het ontstaan der longziekte in ons land, heeft de ondervinding geleerd, dat dezelve zeer dikwijls door aankoop van Vee uit besmette streken werd ingesleept, en de gevolgen waren veeltijds onberekenbaar.

L. HUBENET,
Veearts.

De zeer schoone zwarte dekhengst, ten vorigen jare door *J. G. Bloemberg* te Dwingelo van het bestuur van het genootschap ter bevordering van den Landbouw in Drenthe aangekocht, voldoet zeer aan het daarmede beoogde doel. Uit verre streken komen dagelijks landbouwers met hunne fokmerrien herwaarts, om dezelve door dezen hengst, wiens geëvenredigde ligchaamsbouw algemeen wordt geroemd, te laten dekken, en indien bovengenoemd bestuur op die wijze voortgaat, schoone hengsten ter dekking door de Provincie te verspreiden, zal zulks op den duur een zeer gewenschten invloed hebben op ons paardenras.

L. HUBENET,
Veearts.

Men verzoekt ons het volgende op te nemen; de verantwoordelijkheid laten wij daarvan geheel voor rekening van den inzender.

De treurige toestand van den lagen waterstand te Hoogeveen wordt grootendeels veroorzaakt, door het rooven van water naar en in den schuinsloot te Dedemsvaart. Door dit te plaatsen verpligt UEd. geen opzigter maar een verveener alhier.

Hoogeveen.

CORRESPONDENTIE.

Hoewel gezet, zijn wij nogmaals genoodzaakt het verslag van de raadsvergadering van Dwingelo, tot het volgend nummer terug te zetten.

Advertentien.

Makkinga, 24 April. Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot A. SCHEENSTRA van een' welgeschapen Zoon.
A. SCHURER.

POSTERIJEN

ZONDAGSDIENST.

De DIRECTEUR van het Postkantoor te Assen brengt ter kennis van het Publiek, naar aanleiding van eene bij hem ontvangene Resol. van Z. Exc. den Minister van Financiën, dat het kantoor des ZONDAGS geopend zal zijn 's morgens te 10 uur, in plaats van om 9 uur 30 min., en het uur van 6—7 uur 's avonds niet zal worden gehouden.

Dat wijders de bestelling der brieven per Stoomboot-Diligence 's nachts aangebragt, zal plaats vinden te 12 uur 's morgens, en de laatste busligting, ook voor de brieven, welke 's nachts verzonden worden, aan het Stadshuis zal geschieden 's middags te 2 uur. De busligting aan het kantoor zal onveranderd blijven.

Postwissels zullen 's Zondags afgegeven noch uitbetaald worden.
De Directeur voornoemd,
Assen den 23 April 1858. H. S. GRATAMA.

Posterijen.

De DIRECTEUR van het Postkantoor te Meppel maakt bij deze bekend, dat van af den 1sten Mei aanstaande eene geregelde tweede verzending van brieven zal plaats hebben naar Deventer, Zutphen, Arnhem enz., waarvoor de pakketten zullen worden gesloten des avonds ten 10 uur.

Meppel, 26 April 1858.

De Directeur voornoemd,
D. CARBASIUS.

Allen, die iets **VERSCHULDIGD** zijn aan, of onder hunne berusting hebben, behoorende tot den ***FAILLIETEN BOEDEL van JAN OOSTERVEEN Rzoon***, koopman in Granen te Meppel, worden verzocht daarvan ***opgave*** te doen geworden aan den ondergeteekende.

Mr. E. ROELINK,
Curator.

Meppel, 25 April 1858.

De **RANGSCHIKKING** in het Faillissement van **ANDRIES JOSEPH POLAK**, voorheen Koopman en Pettenmaker alhier, ligt met de bewijzen van af heden gedurende 14 dagen ter Griffie van de Arrondissements-Regtbank ter inzage van een ieder.

Assen, 29 April 1858.

De Curator,
Mr. G. L. W. VOS.

De ondergeteekenden, **TABAKSFABRIKANTEN** te Groningen, berigten hunne Begunstigers, dat zij den ***TABAK 2½ Cent*** de ***5 Ons*** hebben **AFGEZET**, op heden den zeventwintigsten April 1858.

F. LIEFTINCK.	I. KRANENBURG.
G. v. B. LIEFTINCK.	Hk. MIEDENDORP.
W. PAPINK VAN STEDUM.	Dk. VAN HOUTEN, Bz.
F. F. PFEIFFER.	J. W. HUISINGA.
P. H. PFEIFFER.	W. H. MIEDENDORP.
K. HUISINGA.	JOH WILDERVANCK.
J. SWAAGMAN, Jz.	H. W. SLOTHOUWER.
J. GRUNO.	P. MULDER.
Th. NIEMEIJER.	W. BROUWER.
J. V. HUISINGA.	H. K. BROUWER
J. NIEMEIJER.	J. DE JONGE HOOGLAND.

De Programmata

voor de examens der Onderwijzers zijn á f -10 verkrijgbaar gesteld bij den UITGEVER dezes, bij wien tevens een ***LOOPJONGEN*** gevraagd wordt.

NB. Ook bij de Boekhandelaars in dit gewest zijn de PROGRAMMATA te bekomen.

GUANINE.

(DROOGE MESTSTOF.)

De gunstige resultaten, welke deze **MESTSTOF**, bestaande uit Beer, Urine, Wol, Bloed enz. en Chemicaliën, waarvoor door Z. M. een octrooi voor 15 jaren is verleend, gedurende 3 jaren door hare bijzondere groeikracht en vruchtbaar makende eigenschappen heeft opgeleverd, blijkens daarvan zoo door Commissiën van Landbouw, Gemeentebesturen als ook van particulieren in dit Rijk afgegevene certificaten, maakt dezelve allezints aanbevelenswaardig.

De door den Hoogw. geb. heer Baron VAN HEECKEREN VAN ENGHUIZEN op Sonsbeek bij Arnhem verbouwde Boekweit, uitsluitend bemest met Guanine, werd door de Maatschappij van Landbouw te Amsterdam met de Medaille bekroond.

De prijs is ƒ 2.50 per 50 Ned. pd. te Rotterdam, terwijl de heeren VAN DEN BERG te Assen | G. WORST Kz. te Meppel } Agenten der Maatschappij, in staat gesteld zijn dadelijk te kunnen leveren en alzoo aan het gebrek van MESTSTOF door lage waterstand veroorzaakt, voor een gedeelte te kunnen voorzien.

DE WILD en KORTMAN,
Directeuren.

De Jaarmarkt

te ODOORN,

zal, wegens de Hemelvaartsdag, dit jaar plaats hebben op ***Woensdag den 12 Mei.***

In eene der **OPENBARE LAGERE SCHOLEN** te ***Meppel***, Provincie Drenthe, wordt wegens overlijden ten spoedigsten verlangd een

hulponderwijzer,

op eene jaarwedde uit de Gemeentekas van f 250-".

Inclinerenden worden verzocht, zich onder overlegging van acten van bekwaamheid en getuigschriften van goed zedelijk gedrag, hetzij in persoon of met vrachtvrije brieven aan te melden bij het GEMEENTEBESTUUR aldaar.

ER WORDT GEVRAAGD

duizend guldens

a 4 procent, op een pand, dat meer dan dubbele waarde heeft, op eerste Hypotheek. Nader te bevragen aan het Bureau dezer Courant onder letters ***W.***

Ten verzoeke van G. BRAKEL te Coevorden zal de ondergeteekende, op Maandag den derden Mei aanstaande, 's middags om twee uur, publiek te Coevorden verkoopen:

Een best ***PAARD***, vier dito ***KOEIJEN***, een vonkel nieuwe ***WAGEN***, een Hollandsche ***WAGEN***, een ***KAPWAGEN***,

een ***KAPCHAIS***, eene ***CHAIS***, ***PLOEG***, ***EGGE***, ***BOERENGEREEDSCHAP***, ***HUISMEUBELEN*** en eene partij ***AARDAPPELEN***.

Mr. A. SLINGENBERG, Notaris.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 27 April.

Tarwe, Jarige	70 ℔	ƒ 0-00	
—— Oml.	70	- 6-95	
—— dito	72	- 7-45	
—— Old.	70	- 6-65	
—— dito	74	- 7-65	
Rogge, N. Inl.	64	- 4-80	
—— dito	66	- 5-20	
—— dito	70	- 6-00	
Haver, N. dikke	40	- 3-85	
—— dito	42	- 4-05	
—— Voer	36	- 3-50	
—— dito	40	- 3-90	
—— Zwarte	36	- 3-60	
—— dito	38	- 3-80	

Garst, N. Winter	54 ℔	ƒ
—— dito	56	-
—— „ Zomer	56	-
—— „ Knobbe	60	-
Boekweit, Zand	66	-
—— dito	68	-
—— n. Zwarte	66	-
—— Veen	64	-
Paardeboonen ƒ	6-75 a	
Groene Erwt.		
Graauwe dito.		
Koolzaad	- 11-75 a 1	
Gort, grove	- 7-50 a	
—— parel	- 10-00 a 1	
Olie, raap p. v.	- 39-00 a —	
Boter, 1e soort	- 15-00 a 0	
—— 2e „	- 13-50 a 0	

Tarwe vooral in de beste soorten iets hooger verkocht. Rogge mede 10 cent hooger afgaande. — Boekweit 20 lager nog met geringen kooplust. — Gerst in een doen. Dikke Haver niet driftiger, Voer-Haver 10 ct. lager; Zw prijshoudend. — Boonen weinig in omgegaan. — Kool vond meer vraag en werd iets hooger verkocht. — Gort

Noordwolde, 22 April. Rogge f 6.75 a 7.10. B weit f 7.30 a 7.90. Boter per Ned. pond 0.75 a 0,85.

Steenwijk, 26 April. Rogge f 6,85 a f 7,50 — B weit f 0.00 a f 0.00. Boter per ⅛ vat f 18.00 a 18,50

Oldemarkt, 24 April. Boter ¼ v. f 42.50 a 00.00

Heerenveen, 24 April. Rogge f 0.00. Boter per v. f 41.00.

Oosterwolde, 26 April. Rogge f 6.10 tot f 6,50; voer oo mud. Zandboekweit f 7 20 a f 7.75; aanvoer mud. Veenboekweit f 6 90 a 7.35 — Boter per Ned. ℔ a f 0.00; aanvoer o pd.

AMSTERDAM, 26 April. Kamper-Eilands HOOI a f 29. — Zwolsche BOTER f 40 a 43. — TARWE onv anderd; 129 ℔ jarige bonte Poolsche f 305, 304; 1 mindere dito f 280; 129 ℔ nieuwe Friesche f 258; 1 Bovenlandsche f 270; 158/2 ℔ dito f 256. — ROGGE p houdend; 126 ℔ jarige Belgische f 186; 122 ℔ Pruissi f 174; 122 ℔ Holsteinsche f 163; 127 ℔ Galatz f 180; 1 117 ℔ Petersburger f 160, 162; 118 ℔ dito f 164 bij pa — GARST onveranderd; 112, 116 ℔ Deensche f 178, 1 — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT in een do 119, 120 ℔ Holsteinsche f 238, 241. — KOOLZAAD voorgaanden marktdag op het Voorjaar £ ½ lager, op Najaar £ ½ hooger; op 9 vaten Olie in April £ Sept., Oct. en Nov. £ 76½. — LIJNZAAD in een doen 105 ℔ Petersb. f 10½. — RAAPOLIE onveranderd; op 6 ken f 42¼; Vliegend f 41; 1o. Mei f 40½, ⅜; Sept. f 4 42; Oct. f 42¾, ¼; Nov. en Dec. f 42¾, ½. — LIJNOL niet williger; op 6 weken f 34¼; Vliegend f 33; 1o. Mei f 32¾; Sept. f 34¼, 34; Oct. f 34¾, ½; Nov. en Dec. f 3 — HENNEPOLIE op 6/w. f 36¼; Vliegend f 35. — RAA KOEKEN per 1040 stuks f 78 a 85. — LIJNKOEKEN 104 stuks f 13 a f 16.

SCHIEDAM, 24 April. MOUTWIJN f 13 per vat. c tant met goeden handel. — JENEVER 100 pct. Amst pr f 16½ a 17 per vat contant bij partij.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 27 April. Ter veemarkt was heden de a voer van schapen gering; — varkens waren in groote h veelheid aangebragt en was de handel hierin buitengew vlug, ouden van f 9 tot f 24 a f 40, biggen van f 3 tot a f 9.

LEEUWARDEN, 23 April. Aangevoerd ruim 500 deren, waarvan 200 vetten, de overigen melk- en kalfkoe de vetten gingen wat vlugger van de hand, doch de han in melk- en kalfkoeijen was traag; — 30 vette kalveren w den zonder prijsverandering verkocht; — 70 schapen pr houdend, zoo ook de varkens, die er circa 100 ter ma waren.

LONDEN, 26 April. De aanvoer ter veemarkt bestond 3669 runderen, 120 kalveren en 22,770 schapen. De stemm iets beter.

285e STAATS-LOTERIJ. 4e KLASSE.

1ste Lijst. No. 8665 f 25000. No. 8959 f 1500. Nos. 18 9000 en 11419 ieder f 1000. Nos. 1358 en 7344 ieder f 4 Nos. 1262, 3043, 3262, 15209 en 16708 ieder f 100.

2de Lijst. No. 4124 f 1000. Nos 3642, 4218, 11699 16098 ieder f 200. Nos. 876, 3499, 5305, 7506, 897 12184 en 12567 ieder f 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	26 April.	27 April.
Nederl. W.S.	2½	64	64$\frac{1}{16}$
——	3	75⅞	76
——	4	97	97$\frac{1}{16}$
Amort. Synd.	3½	92¼	92¼
Handelm.	4½	136⅞	137⅝
O. I. Leening	4	96$\frac{1}{16}$	
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	4½		
Ned. B.		157	
Maats. Weld.			66½
Rusland,			
Obl. Hope	5	104⅜	104⅜
Dito 1831/33	5	92	92¼
Cert. 1840	4	85⅜	85⅜
—— Stieglitz	4	84⅞	85
—— Nieuwe	4		
—— 5e Serie	5	97$\frac{11}{16}$	97$\frac{13}{16}$
—— 1855 6eS.	5	100$\frac{11}{16}$	100⅞
—— van Ass.	6	64¾	

	pCt.	26 April.	27 Ap
Polen,			
Aand. fl 500		ƒ 154½	154
Obl.	4	79	79
Spanje, Obl.	1½	26$\frac{1}{16}$	26
Obligatien	3	43⅛	43
Binnenl.	3	37$\frac{1}{16}$	37
Amortisable		7$\frac{1}{16}$	
Bewijz. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	76⅛	
—— ——	4	60⅞	60
—— Metal.	5	73½	75
— Rente A.	5	86$\frac{15}{16}$	87
— Nation.	5	75$\frac{15}{16}$	75
—— ——	2½	38	38
Belgie, Cert.	2½		
Rothschild	2½	51⅛	51
Portug., Obl.	3	45⅝	45
Brazilien	5		99
Weener aandeelen	4	307	307

26 April. Nationale fondsen waren iets minder geanimeerd overigens was de markt zeer vast.

27 April. De markt aanvankelijk meer geanimeerd, levert ten slotte weinig verandering bij gisteren op.

De Aandeelen Handelmaatschappij vervolgden hunne voor uitgaande beweging.

GEDRUKT BIJ GRATAMA te ASSEN.